

2012 m. gegužės 10 d. Tarybos išvados dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, internetinės prieigos prie jos ir skaitmeninio išsaugojimo

(2012/C 169/02)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

ATSIŽVELGDAMA Į TAI, KAD:

- Valstybių narių kultūrinės medžiagos skaitmeninimas, internetinės prieigos prie jos užtikrinimas ir ilgalaikis jos skaitmeninis išsaugojimas yra esminiai veiksniai siekiant sudaryti galimybes visiems turėti prieigą prie kultūros ir žinių skaitmeninėje eroje ir propaguoti Europos kultūros paveldo turtingumą ir įvairovę.
- Suskaitmeninta kultūrinė medžiaga yra svarbus Europos kultūros ir kūrybinės pramonės išteklių šaltinis⁽¹⁾. Skaitmeninant valstybių narių kultūros paveldą ir užtikrinant internetinę prieigą prie jo tiek nacionaliniu, tiek tarpvalstybiniu lygiu prisidedama prie ekonomikos augimo bei darbo vietų kūrimo ir bendrosios skaitmeninės rinkos kūrimo didinant naujų ir novatoriškų internetinių produktų bei paslaugų pasiūlą.
- Siekiant nacionalinių pastangų sinergijos, taip pat siekiant užtikrinti, kad galimybės internetu susipažinti su Europos kultūros paveldu pasiektų kritinį dydį, reikia suderintų veiksmų Sąjungos lygiu.
- Nuo to laiko, kai Taryba 2006 m. priėmė išvadas dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, skaitmeninio išsaugojimo ir internetinės prieigos prie jos⁽²⁾, skaitmeninimo ir bendradarbiavimo Europos lygiu aplinkybės pasikeitė. 2008 m. buvo pradėta Europos skaitmeninė biblioteka Europeana, bendra daugiakalbė prieigos prie skaitmeninio Europos kultūros paveldo vieta, o jos tolesnio plėtojimo darbotvarkė buvo išdėstyta 2010 m. Tarybos išvadose „Europeana: tolesni veiksmai“⁽³⁾;

1. PALANKIAI VERTINA:

- 2011 m. spalio 27 d. Komisijos rekomendaciją dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, internetinės prieigos ir skaitmeninio išsaugojimo⁽⁴⁾ (2011/711/ES), kuri yra Europos skaitmeninės darbotvarkės dalis⁽⁵⁾;

2. PRIPAŽIŠTA:

- valstybėse narėse nuolat dedamas pastangas siekiant skaitmeninti kultūros įstaigų turimą medžiagą ir suteikti internetinę prieigą prie jos, taip pat pastangas teikti finansavimą skaitmeninimui ekonomikos krizės metu,
- naudingą darbą turinio ir koordinavimo srityje, kuri atlieka Europeana ir prie Europeana veiklos prisidedančios valstybių narių institucijos ir nacionalinės kaupyklos,

- kad nors skaitmeninant Europos kultūros paveldą padaryta pažanga, reikia imtis tolesnių veiksmų, kad šis paveldas taptų ilgalaikiu Europos piliečių ir ekonomikos turtu skaitmeniniame amžiuje;

3. PABRĖŽIA:

- tai, kad reikia atskleisti Europos kultūros paveldo turtingumą interneto aplinkoje ir skatinti kurti turinį ir naujas internetines paslaugas, kurie būtų informacinės visuomenės ir žinių ekonomikos dalis,
- tai, kad itin svarbu užtikrinti ilgalaikį Europeana gyvybingumą, be kita ko, valdymo ir finansavimo požiūriu, ir tai, kad reikia toliau ją plėtoti kaip bendrą daugiakalbę prieigos prie skaitmeninio Europos kultūros paveldo vietą ir vertingą kūrybinės pramonės išteklių šaltinį, visų pirma gerinant visų kategorijų (įskaitant tekstinę, audiovizualinę medžiagą, muziejaus eksponatus, archyvinius įrašus ir t. t.) suskaitmenintos kultūrinės medžiagos kokybę ir įvairovę,
- tai, kad valstybės narės ir Komisija turi bendromis pastangomis propaguoti turinio, kuris skelbiamas Europeana, kokybinius ir techninius standartus,
- tai, kad reikia, be kita ko, naudojantis Europeana, toliau tobulinti skaitmeninio ir metaduomenų techninius standartus, tiek dėl prieigos prie skaitmeninės medžiagos, tiek dėl ilgalaikio jos išsaugojimo,

- pamatinę viziją – bendradarbiauti su visais atitinkamais partneriais, kad per Europeana pateikiamoje medžiagoje neatsirastų „XX a. juodoji skylė“, ir tai, kad interneto svetainėje reikia pateikti daugiau medžiagos, kurios autorių teisės saugomos,

- tai, kad reikia aktyviai skatinti savanoriškus susitarimus⁽⁶⁾ kūrybinių, kuriais nebeprekiuojama, didelio masto skaitmeninio ir internetinės prieigos prie jų srityje ir imtis reikiamų priemonių, kad būtų užtikrintas reikiamas teisinis tikrumas nacionaliniu ir tarpvalstybiniu atžvilgiu,

- tai, kad Europos kultūros paveldo skaitmeninimas būtų vykdomas ir prieiga prie jo internete užtikrinama visapusiškai gerbiant intelektinės nuosavybės teises;

⁽¹⁾ Pagal 2010 m. Europos konkurencingumo ataskaitą kūrybinė pramonė sudaro 3,3 % ES BVP ir joje sukurta 3 % ES darbo vietų.

⁽²⁾ OL C 297, 2006 12 7, p. 1.

⁽³⁾ OL C 137, 2010 5 27, p. 19.

⁽⁴⁾ OL L 283, 2011 10 29, p. 39.

⁽⁵⁾ KOM(2010) 245 galutinis/2.

⁽⁶⁾ Po suinteresuotųjų subjektų dialogo, kurį finansavo Komisija, 2011 m. rugsėjo 20 d. Briuselyje suinteresuotųjų subjektų atstovai pasirašė Susitarimo memorandumą dėl kūrybinių, kuriais nebeprekiuojama, skaitmeninio ir prieigos prie jų užtikrinimo pagrindinių principų.

4. ATKREIPIA DĖMESĮ Į:

- Europos kultūros paveldo perkėlimo į internetą Svarstymų grupės (*Comité des Sages*) ataskaitą „Naujasis Renesansas“⁽¹⁾ ir naujausią Komisijos pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl skaitmeninių paslaugų infrastruktūros, įskaitant dėl Europeana finansavimo, kaip Europos infrastruktūros tinklų priemonės dalies⁽²⁾, taip pat pasiūlymus dėl nenustatytų autorių teisių kūrinii⁽³⁾ ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo⁽⁴⁾;

5. PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ:

- laikantis priede nurodytų prioritetų imtis reikiamų veiksmų siekiant:
 - sustiprinti savo strategijas ir tikslus kultūrinės medžiagos skaitmeninimo srityje,
 - sustiprinti skaitmeninimo organizavimą ir labiau užtikrinti skaitmeninimui skirtą finansavimą, be kita ko, skatinant pasitelkti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes,
 - gerinti internetinės prieigos prie kultūrinės medžiagos ir jos naudojimo pagrindines sąlygas,
 - prisidėti prie tolesnio Europeana plėtojimo, be kita ko, skatinant kultūros įstaigas pateikti visą atitinkamą suskaitmenintą kultūrinę medžiagą interneto svetainėje,
 - užtikrinti ilgalaikį skaitmeninių išsaugojimą,

atsižvelgiant į skirtingą pažangos skaitmeninimo srityje lygį ir skirtingus požiūrius į skaitmeninimą, taip pat į visuotines biudžeto konsolidavimo pastangas, kurios dedamos valstybėse narėse;

6. PRAŠO KOMISIJOS:

- laikantis 2010 m. Tarybos išvadų dėl Europeana, toliau remti Europeana – bendrą daugiakalbę prieigos prie skaitmeninio Europos kultūros paveldo vietą,
- rinkti, analizuoti ir platinti rezultatus ir patirtį, įgytus nacionaliniu ir Sąjungos lygiu, tuo remiantis kas dvejus metus teikti pažangos skaitmeninimo, internetinės prieigos ir skaitmeninio išsaugojimo srityje ataskaitą,
- remti keitimąsi informacija ir gerosios praktikos pavyzdžiais, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir skaitmeninimo standartų srityje;

7. PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ, KOMISIJOS IR EUROPEANA PAGAL SAVO ATITINKAMĄ KOMPETENCIJĄ:

- laikantis 2010 m. Tarybos išvadų dėl Europeana, toliau tęsti su Europeana turinio veiksmų planu susijusį darbą, be kita ko, dėl Europos kultūros paveldo šedevrų, atrinktų atskirų valstybių narių,
- didinti plačiosios visuomenės informuotumą apie Europeana,
- skatinti naudoti Europeana pateikiamą medžiagą bei susijusius metaduomenis inovacijų tikslais, visapusiškai gerbiant intelektinės nuosavybės teises,
- toliau plėtoti Europeana kaip vartotojams patogią prieigos vietą,
- pasiekti konkrečios pažangos diskusijose dėl Europeana valdymo struktūros.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/comite_des_sages/index_en.htm

⁽²⁾ KOM(2011) 665 galutinis/3.

⁽³⁾ KOM(2011) 289 galutinis.

⁽⁴⁾ KOM(2011) 877 galutinis.

PRIEDAS

Prioritetiniai veiksmai ir orientacinis tvarkaraštis

Siūloma veiksmų ir tikslų lentelė yra orientacinis valstybių narių 2012–2015 m. darbo planas.

1. Sustiprinti savo strategijas ir tikslus kultūrinės medžiagos skaitmeninimo srityje ir šiuo tikslu:

Iki 2012 m. pabaigos sustiprinti skaitmeninimo tikslus ir išlaikyti arba atitinkamai atvejais padidinti skaitmeninimui teikiamą prioritetą
Iki 2013 m. parengti medžiagos, kuri turi būti suskaitmeninta, atrankos standartus ir nustatyti, kaip medžiaga bus pateikta internete, taip pat įgyvendinti techninius standartus, kad būtų užtikrintas turinio sąveikumas ir perkėlimas. Viešai prieinamo turinio medžiagos srityje standartais turėtų būti skatinamos kuo platesnės pakartotinio naudojimo galimybės ir skatinama nenaudoti ribojančių vandens ženklų ar kitų vizualinių apsaugos priemonių, kurios blogina galimybes naudoti tokią medžiagą
Stiprinti pažangos skaitmeninimo srityje stebėseną, kad būtų rengiamos apžvalgos nacionaliniu lygiu ir prisidėta prie apžvalgos Europos lygiu
Iki 2013 m. pabaigos prisidėti prie Komisijos atliekamo pažangos skaitmeninimo ir skaitmeninio išsaugojimo Europos lygiu srityje vertinimo

2. Sustiprinti skaitmeninimo organizavimą ir labiau užtikrinti skaitmeninimui skirtą finansavimą, be kita ko, skatinant pasitelkti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, ir šiuo tikslu:

Skatinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes skaitmeninimo srityje tarp kultūros įstaigų ir privačiojo sektoriaus subjektų, kaip atskaitos tašku remiantis kriterijais, išdėstytais Komisijos rekomendacijoje 2011/711/ES
Prireikus naudotis ES struktūriniais fondais siekiant bendrai finansuoti skaitmeninimo veiklą ⁽¹⁾
Skatinti priemones, kuriomis būtų optimizuotas skaitmeninimo pajėgumų naudojimas, kad būtų pasiekta masto ekonomija, atsižvelgiant į tarpvalstybinio bendradarbiavimo potencialą

3. Gerinti internetinės prieigos prie kultūrinės medžiagos ir jos naudojimo pagrindines sąlygas ir šiuo tikslu:

Užtikrinti, kad suskaitmeninus viešai prieinamo turinio medžiagą, iš esmės ji būtų ir toliau viešai prieinama, visapusiškai geriant intelektualinės nuosavybės teises
Skatinti savanoriškus suinteresuotųjų subjektų susitarimus ir kitus mechanizmus, kurie palengvintų kūrinių, kuriais nebeprekiaujama, skaitmeninimą ir internetinę prieigą prie jų

4. Prisidėti prie tolesnio Europeana plėtojimo ir šiuo tikslu:

Skatinti kultūros įstaigas, leidėjus ir kitus autorių teisių turėtojus užtikrinti prieigą prie jų suskaitmenintos medžiagos Europos skaitmeninėje bibliotekoje Europeana, atsižvelgiant į turinio pateikimo šiai skaitmeninei bibliotekai mažiausius orientacinius rodiklius, nustatytus Komisijos rekomendacijos 2011/711/ES II priede
Užtikrinti prieigą prie plataus spektro kultūrinę ir istorinę reikšmę turinčių kūrinių ir objektų per Europeana, įskaitant šedevrus, atrinktus atskirų valstybių narių
Iki 2012 m. pabaigos užbaigti turinio pateikimo Europeana veiksmų planus pagal 2010 m. Tarybos išvadą, atsižvelgiant į tai, kad Europeana reikia pateikti atitinkamą, jau suskaitmenintą, medžiagą
Skatinti kaupimo veiklą nacionaliniu lygiu, pavyzdžiui, kurti arba stiprinti nacionalines kaupyklas ir prisidėti prie tarpvalstybinių kaupyklų veikimo Europeana tikslais
Skatinti bendrųjų skaitmeninimo standartų naudojimą ir sistemingą nuolatinių identifikatorių naudojimą

⁽¹⁾ Šios išvados neturi poveikio deryboms dėl kitos daugiametės finansinės programos.

Skatinti išsamią ir nemokamą prieigą prie metaduomenų, kuriuos kultūros įstaigos pateikia Europeana, siekiant juos pakartotinai panaudoti, taip pat inovacinių programų tikslais
Didinti plačiosios visuomenės informuotumą apie Europeana, ypač daug dėmesio skiriant vaikams ir jaunimui

5. Užtikrinti ilgalaikį skaitmeninį išsaugojimą ir šiuo tikslu:

Skatinti ir stiprinti ilgalaikio skaitmeninio išsaugojimo strategijas kartu su jų įgyvendinimo planais
Tarpusavyje keistis informacija apie ilgalaikio skaitmeninio išsaugojimo strategijas ir veiksmų planus
Užtikrinti būtinas teises ilgalaikio skaitmeninio išsaugojimo pagrindines sąlygas, susijusias su viešųjų įstaigų vykdomu skaitmeninės kultūrinės medžiagos daugkartiniu kopijavimu ir perkėlimu išsaugojimo tikslais, visapusiškai laikantis Europos Sąjungos ir tarptautinių teisės aktų intelektinės nuosavybės teisių srityje
Sudaryti skaitmeniniu formatu sukurtos medžiagos deponavimo reikiamą teisinę tvarką, siekiant garantuoti jos ilgalaikį išsaugojimą
Kad nebūtų didelių deponavimo tvarkos skirtumų, nustatant arba atnaujinant medžiagos, sukurtos skaitmeniniu formatu, deponavimo politiką ir procedūras, atsižvelgti į šios srities pokyčius kitose valstybėse narėse
Užtikrinti, kad kaip neatsiejama skaitmeninio proceso dalis arba kuriant skaitmeninės kilmės medžiagą būtų parengti pakankami aprašomieji ir techniniai metaduomenys bei nuolatiniai identifikatoriai